

Toimenpideohjelma saamen kielen elvyttämiseksi dl 31.8.2012

1. Lausunnonantajan tiedot

Vastaajien määrä: 1

Organisaatio

- Saamelaisalueen koulutuskeskus

Yhteyshenkilö

- Liisa Holmberg

Sähköpostiosoite

- liisa.holmberg@sogsakk.fi

2. Pidätkö ehdotettuja tavoitteita riittävinä ja tarkoituksenmukaisina saamen kielen elvyttämisen kannalta? (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Tavoitteet ovat erinomaiset. Painopiste kielen ja kulttuurin opettamisessa tulee olla koko maassa. Koko Suomen kattava suunnitelmallinen kielen ja kulttuurin opetus on toimeenpantava nopeasti. Tähän pitäisi varata erillinen määräraha, jonka avulla se toteutetaan. Nykyisin ei ole suunnitelmaa, järjestelmää eikä toteuttajaa, eikä rahaa.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksella on jo nyt tekniset valmiudet antaa etäyhteyksien välityksellä kielen ja kulttuurin koulutusta koko maahan sekä lapsille ja nuorille että aikuisväestölle. Erityisesti lapset, varhaiskasvatuksen ammattilaiset ja opettajat ovat polttopisteessä. Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa on kehitetty etäopetuksen malli, sen toteuttamiseksi tarvitaan resursseja ja toiminta saadaan käyntiin heti.

Saamen kielen taitavista opettajista ja varhaiskasvatuksen ammattilaisista on pula. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen vuoden kestäville kielikouduksille osallistuu noin 30-40 ihmistä vuosittain. He oppivat saamen kielen taidon. Nämä ovat potentiaalisia opettajia ja varhaiskasvatuksen henkilöitä. Yhteistyöhön SAKK:n ja Oulun ja Lapin yliopistojen opettajakoulutuksen kanssa tulee resurssoida.

Lisätään kohta 10. Saamen kielen ja kulttuurin opetuskokonaisuus otetaan osaksi opettajakoulutusta kaikissa Suomen yliopistoissa.

3. Näkemyksenne varhaiskasvatusta ja kielipesätoimintaa koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 1-2) (max. 3 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotus kielipesätoiminnan laajentamiseksi on hyvä. Kielipesätyöntekijöitä tulee kouluttaa systemaattisesti ja mieluiten siten, että he pystyvät kouluttautumaan työnohessa. Saamelaisalueen koulutuskeskuksella on olemassa valmiudet kouluttaa varhaiskasvatushenkilökuntaa siten, että saamen kieli ja kulttuuri ovat fokuksessa.

Kielipesätoiminnan laajentamisen yhteydessä tulee varmistaa se, että kielipesälapset pääsevät jatkamaan koulun käyntiä sillä kielellä jonka he ovat ottaneet haltuun kielipesässä. Heillä saamen kieli on toinen kieli ja silloin pitää katsoa mihin ryhmään he sopivat peruskoulun ykkösestä lähtien.

4. Näkemyksenne saamen kielen opetusta koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 3-11) (max. 8 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotus 3. Ehdotus on erinomainen. Tähän suunnitteluryhmään pitää saada sellaisiakin tahoja mukaan, jotka tekevät jo nyt käytännön etäopetustyötä. Haluaisimme lisätä suunnittelu- ja toimeenpanoryhmään myös Saamelaisalueen koulutuskeskuksen.

Ehdotus 6. Saamelaisalueen koulutuskeskus kiirehtii oppimateriaalin tuotannossa ottamaan käyttöön uudet teknologiat, sosiaalisen median suomat mahdollisuudet ja entistä enemmän myös YLE Samiradion resurssit.

Ehdotus 10. Oppimisympäristön kehittämisessä pitää lähteä heti liikkeelle. On tärkeää että jo hankkeen aikana toteutetaan opetusta ja samalla testataan erilaisia oppimisympäristömalleja, yhteistyömalleja ja eri teknisiä mahdollisuuksia. Hanketta ei kannatta tehdä paperille ja aloittaa vasta sen jälkeen toteuttaminen, koska jo etäopetuksen tekniikka menee eteenpäin niin nopeasti että siinä pitää olla mukana koko ajan.

Sajoksessa sijaitseva SAKK:n virtuaalikoulutuskeskus antaa jo nyt saamen kielen ja kulttuurin koulutusta koko maahan. Resurssien lisäämisellä se voisi antaa pitkäjänteistä ja suunnitelmallista koulutusta myös peruskouluille ja lukioille eri puolille Suomea. Koulutuskeskuksella on tekniset valmiudet ja monivuotinen kokemus etäopetuksesta jo olemassa. SAKK:n etäkoulutuksiin on osallistunut yhteensä noin 480 aikuisopiskelijaa ja tunteja on annettu noin 4000.

5. Näkemyksenne saamen kieltä osaavan pätevän varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön määrän lisäämistä koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 12-14) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Saamelaisen kielipesä- ja varhaiskasvatuksen opetuksen lisäämisessä tulee kiinnittää huomiota siihen, että on riittävä määrä varhaiskasvatushenkilökuntaa. Saamelaisalueen koulutuskeskus on antanut 2011-2012 pätevöittämiskoulutusta saamelaisalueen varhaiskasvatushenkilöstölle yhteistyössä kuntien ja Oulun yliopiston Giellagas-instituutin kanssa perhepäivähoitajan ammattitutkintoon pätevöittämiskoulutuksen muodossa. Se toteutetaan monimuotoisesti, joten kielipesätyöntekijät ovat voineet suorittaa koulutuksen työnsä ohessa. Tällaiseen koulutukseen tarvitaan resursseja ja saamelaispedagogiigan tuntevia opettajia.

6. Näkemyksenne koltansaamen kieltä ja -kulttuuria elvyttäviä erityistoimenpiteitä koskevista ehdotuksista (ehdotukset 15-17) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Kolttakulttuurikeskuksen perustaminen on erittäin tärkeä ja konkreettinen toimenpide, joka vilkastuttaa Sevettijärven alueen kolttien elinkeinoja, kieltä ja kulttuuria.

Koltan kielen säilyminen vaatii pikaisia toimenpiteitä koko maan kattavan etäopetuksen toteuttamiseksi. Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa alkoi syksyllä 2012 koltankielen 40 ov. koulutus. Näistä opiskeleijoista on mahdollista saada tulevaisuudessa vahvistusta sekä kielen että varhaiskasvatuksen opetukseen.

7. Näkemyksenne viranomaisten ja julkisyhteisöjen saamen kielen käytön lisäämistä koskevasta toimenpide-ehdotuksesta (ehdotus 18) (max. 3 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Saamen kielen palveluiden saatavuus vaatii yhä suuremman määrän kielen taitajia. Kielen järjestelmällinen opettaminen myös suomen kieliselle väestölle koko maassa on avainkysymys. Etäopetuksen avulla voidaan tuoda ratkaisuja myös tähän kysymykseen.

8. Näkemyksenne saamenkielisiä radio-, tv- ja internet-sisältöjen lisäämistä koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 19-20) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotus 19: Televisioyhteistyötä NRK Sápmin ja SVT Sápmin kanssa tulisi lisätä. Yhteispohjoismainen saamelainen TV-kanava Norjan, Suomen ja Ruotsin välille tulisi perustaa.

Ehdotus 20. Tähän työhön tulee ottaa mukaan Sajoksessa toimiva saamelaisarkisto.

9. Näkemyksenne saamen kielen huoltoa, tallentamista ja tutkimusta koskevasta toimenpide-ehdotuksesta (ehdotus 21) (max. 3 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Tutkimustyö pitäisi jalkauttaa saamelaisalueelle. Sajoksessa on saamelaisarkiston ja saamelaiskirjaston sekä saamelaisalueen koulutuskeskuksen tiloja ja toimintoja jotka luovat hyvät puitteet tutkijoille toimia.

10. Näkemyksenne saamelaistaiteen ja -kulttuurin tuen sekä järjestöjen kielityön vahvistamista koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 22-23) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotus 23: Kohtaamispaikkoja tulisi luoda myös Rovaniemelle, Ouluun ja Tampereelle.

11. Näkemyksenne työryhmän esittämistä muista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 24-30) (max. 8 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Saamen kielisten opettajien koulutusta tulisi tehostaa erityistoimenpiteillä yhteistyössä Lapin ja Oulun yliopistojen sekä Kautokeinin saamelaiskorkeakoulun kanssa. Opettajakoulutus tulisi saada saamelaisalueelle ja sen rekrytoinnissa ja toteutuksessa tulisi ottaa käyttöön sopeutetut määräykset.

12. Muuta lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta (max 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Työryhmä on tehnyt erinomaista työtä. Kiitos.